

*Základní škola s rozšířenou výukou jazyků a Mateřská škola Litvínov,
Podkrušnohorská 1589, okres Most
se sídlem: Podkrušnohorská 1589, 436 01 Litvínov*

MATEŘSKÁ ŠKOLA LADOVA 1676, LITVÍNŮV

KONCEPCE EVVO MŠ

1. Popis současného stavu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v naší škole

1.1. Charakteristika budovy MŠ, školní zahrady a okolí

Naše MŠ je velmi vhodně umístěna – v zástavbě rodinných domků a v blízkosti MHD, obklopena velkou zahradou, ve velmi klidném prostředí. Tohoto prostředí lze využívat k pobytu dětí venku. Kromě školní zahrady navštěvujeme dětský areál ve čtvrti Loučky, která je obklopena lesem. Tento areál je vhodný k tematickým vycházkám a ke sběru přírodnin. Dále využíváme směru k MŠ Gorkého, cestou lesem vede naučná stezka, na které se dají pozorovat ptáci a krmelce (po cestě můžeme vidět více jak 20 ptačích budek). Dalším cílem našich vycházek jsou zahrádkářské kolonie, louka u Koldomu a fotbalové hřiště.

Naše škola původně sloužila jako zařízení s celoročním provozem, později byla z hygienických důvodů přizpůsobena pouze pro tři třídy jako celodenní MŠ. V roce 2006 prošla MŠ rekonstrukcí, tím byly splněny hygienické předpisy a kapacita byla navýšena na 135 dětí. Ke dni 31. srpna 2008 byly z rozhodnutí Rady města Litvínova zrušeny jesle, které sídlily v pronájmu v budově naší mateřské školy. Ke dni 1. září 2008 byla v naší mateřské škole zřízena třída pro děti mladší tří let, tato třída je součástí mateřské školy, vzdělává se dle ŠVP mateřské školy. Od 1. září 2010 je kapacita navýšena na 150 dětí.

V přízemí jsou umístěny 3 třídy, všechny jsou vybaveny novým nábytkem ze dřeva a hračkami, tím plně vyhovují výchovným a vzdělávacím činnostem dětí. Třída uprostřed je rozměrově menší než ostatní dvě třídy, z tohoto důvodu je v ní maximální počet dětí 20. V přízemí se dále nacházejí šatny dětí, každé dítě má svůj box s botníkem. Mezi třídami je umístěna výdejna stravy. Ze vstupní haly se vchází do kuchyně a do druhého křídla budovy. Zde jsou umístěny místnosti pouze pro zaměstnance – 2 kanceláře, šatna zaměstnanců, WC a sborovna. Po schodišti se dostaneme do prvního patra, zde jsou umístěny další 4 třídy. Jedna třída slouží pro děti mladší tří let (bývalé jesle). V těchto třídách ještě není vybavení novým nábytkem v plném rozsahu. V této části budovy se také nachází přípravná kuchyňka, která je propojená s kuchyní elektrickým výtahem. Součástí budovy je prostorný sklep. Celá budova má zabezpečovací zařízení napojené na MP Litvínov.

MŠ je obklopena rozlehlou zahradou. Školní zahrada se dělí na dvě části, a to přední a zadní zahradu. Přední zahrada se skládá ze tří částí, které lemují budovu MŠ. Tato sekce zahrady je zatravněná. V této části se nachází hlavní vchod do budovy a velká vrata do zahrady, která slouží jako technický vchod. K oběma vchodům vedou asfaltové chodníky. Na travnatém povrchu je několik dětských hracích zařízení (atrakcí či prvků), které jsou v provozu a děti je využívají ke hře. Mezi tyto atrakce patří domeček s verandou, kreslicí tabule, šplhací věž Agnes. Taktéž je v této části i pružinové houpadlo Beruška a Posezení pohoda. V této sekci zahrady byly dříve i tyto další hrací atrakce, ale z důvodu měkkého smrkového dřeva, které velmi rychle trouchnivělo, přestaly tyto herní prvky vyhovovat bezpečnosti a funkčnosti a došlo k jejich odstranění. Odstraněné hrací zahradní prvky jsou: dětský vlak, sedací koník, pružinové houpadlo. V současnosti z důvodu špatného technického stavu vlivem opotřebení měkkého smrkového dřeva, budou odstraněny i tyto další dětské hrací atrakce: pyramida Čmelda a padací most. V jedné části přední zahrady je i pískoviště pro děti, které je v klidových chvílích her dětí, zakryté plachtou. Vše je dle norem a certifikátu. V přední části zahrady jsou vzrostlé vysoké dva duby, jedna lípa, jedna borovice. Děti tuto část zahrady taktéž využívají i jako místo

setkávání s rodiči při slavnostních akcích nebo pro volné tvořivé hry či pohybové hry. V některých sekcích přední zahrady jsou kolem kovového plotu ozdobné keře např. zlatý děšť. Část zadní zahrady je nyní po částečné rekultivaci, dříve zde rostly velmi divoce křoviny a živé ploty. Ty jsou nyní již vykácené a toto místo tedy čeká na celkovou rekultivaci, zatravnění a srovnání plochy s terénem. Toto místo je pak možné využít pro další námětové zahradní hrací prvky. Děti zde rády využívají šplhací věž Agnesku s klouzačkou. Vzhledem k opotřebení měkkého smrkového dřeva je nutné odstranit i další zahradní hrací prvek a to hrací stěnu Měďa. V současné době jsou zde umístěné dva nové hrací prvky, a to houpadla Čtyřlístek a Medvídek. 2/3 plochy zadní zahrady, kde si děti hrají, jsou zatravněné. V celé části zahrady není žádný strom. Zadní zahradu lemuje kovový plot. Cesta od vchodu zahrady až k zadnímu vchodu budovy MŠ je vydlážděna chodníkem, který je částečně rozbitý.

1.2. Materiální, didaktické a technické vybavení školy v návaznosti na EVVO

Jednotlivé třídy včetně šaten jsou citlivě vybaveny nábytkem a doplňky převážně ze dřeva (nikoliv z plastu). Třídy jsou vzhledem k velké prosklené ploše stěn velmi světlé a pohledy z oken umožňují sledovat měnící se přírodu. Budova zatím není zateplena. V letošním školním roce byla vybudována regulace topení.

Didaktické hry a hračky pro děti jsou dostatečně zastoupeny. Jedná se o pomůcky rozvíjející poznávací schopnosti dětí, pomůcky rozvíjející hrubou a jemnou motoriku, sportovní náčiní. V plánu je nyní doplnění pomůcek na pokusy a experimentování. V knihovničkách jednotlivých tříd najdeme encyklopedie, ve kterých si děti velmi rády listují a „čtou“ a velmi často spolu s učitelkou diskutují. Aby prostředí podporovalo aktivitu a iniciativu dětí, jsou místnosti členěny do herních a pracovních koutků, které stále vylepšujeme a u dětí podporujeme rozvoj všech oblastí jejich osobnosti (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně – kulturní a environmentální), jak jsou uvedeny v rámcovém programu. Součástí všech tříd jsou oddělené dětské umývárny a WC skoro v původním stavu.

1.3. EVVO v návaznosti na ŠVP PV

Školní vzdělávací program s názvem Svět je plný sluníček je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Je otevřeným dokumentem umožňujícím další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělávání. Pracovaly na něm všechny pedagogické pracovnice mateřské školy. Je sestaven tak, aby respektoval hlavní cíle předškolního vzdělávání:

- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti, schopnost projevit se jako samostatná bytost

Program je zpracován do tematického bloku, který je sestaven z deseti tematických částí. Jednotlivá témata obsahují podtémata, která jsou dále pedagogem zpracována podle podmínek a věku dětí na hry a zábavné činnosti v třídním vzdělávacím programu. Chceme, aby naše děti byly šťastné, zdravé, aby milovaly sebe a ostatní kolem sebe, aby uměly rozdávat lásku a optimismus. To vše je potřeba dětí učit. Snahou učitelek a všech zaměstnanců naší MŠ je

rozvíjet osobnost dítěte po všech stránkách. Dětem je poskytována potřebná míra svobody a volnosti, je podporován jejich vlastní svobodný projev a spontánní činnost. Jsou vytvářeny přirozené a nenásilné hranice, jejich podobu dětem předkládá prostřednictvím svého jednání učitelka.

Součástí ŠVP je dlouhodobý projekt Filipova dobrodružství, zpracovaný na motivy knih Filipova dobrodružství, jejichž autory jsou Jacques Breuil a Jean Breuil a knih Filipova prázdninová dobrodružství a Filip na ostrově Šťastného života od autorů Renaty Kaminské a Pepy Poppera.

Tento projekt je rozpracovaný na projektové části:

Filip v Zemi zdraví - stěžejním bodem v tomto bloku je seznámit se díky charakteru postavy Filipa se svým zdravím. Děti si vytváří asociaci, jak pečovat o své zdraví a jak předcházet výskytu nemocí. Postupně se pohádkovou verzí dozví, jak vypadá lidské tělo a jak pracuje. Taktéž se seznámí s některými částmi těla a orgány, které se pokusí si samy na svém těle s pomocí dospělého ukázat a následně samy najít. V motivačních činnostech bude dítě své nové poznatky rozvíjet a upevňovat a to ať už se jedná o artikulační, řečové, rytmické, sluchové, hudební, pohybové či jiné hry. Dítě pochopí smysl pitného režimu a vytvoří si nenucený vztah k psychohygieně.

Filip v Zátoce dětských ostrovů – tento blok se zabývá projevy problémového chování dítěte. Prostřednictvím her a tvořivými činnostmi se pokusíme dítě kladně ovlivnit tak, aby pochopilo, že i vyjadřování afektů se dá ovládnout. Důležitou součástí je i to, aby se děti naučily vzájemně tolerovat, pomáhat si a být vůči sobě ohleduplní.

Filip na Zlověstném ostrově - v tomto celku se nenásilnou formou seznamujeme s prevencí drog, alkoholu, gamblerství, ale hlavně kouření, se kterým se děti setkávají nejvíce. Děti připravíme na to, aby byly schopny snáze čelit nejrůznějším nástrahám, úskalím a rizikům, které život přináší a ohrožují zdraví.

Filip ve Velkoměstě – v tomto tematickém celku seznamujeme děti s nebezpečím, které kolem nás je a se kterým se děti mohou setkat na každém kroku. Cílem je preventivní působení na děti v oblasti bezpečnosti vhodně motivovanou formou.

Filip a Modrá babička - stěžejním bodem tohoto bloku je seznámení se díky charakteru postavy Filipa a jeho kamarádů s poznatky o ekologii. Děti si vytvoří asociaci, jak pečovat o čistotu přírody a zabránit jejímu znečišťování. Vytvoří si první uvědomění o spotřebě a plýtvání ve společnosti ve spojení s ekologií a položí si první otázky typu, zda je vždy zapotřebí svítit v pravé poledne či jaký důsledek může mít nedostatek vody ve spojení s nedotaženými kohoutky vody. Budou hledat odpovědi, jak určité věci už v tomto dětském věku napravit ve smyslu např. recyklace a třídění odpadu. Děti by měly pochopit, že jsou v přírodě zdroje, které jsou neobnovitelné a že i děti samotné mohou přispět k jejich ochraně.

Do naší koncepce jsme zahrnuli přípravu projektu Zahrada, ve které se žije, jejíž součástí je dílčí projekt Po stopách Filipovy zahrady.

V mateřské škole jde o elementární poznávání přírody, vytváření vztahu k přírodě a touhy přírodu ochraňovat. Jde o rozvoj základních dovedností a návyků a péče o nejbližší prostředí.

1.3.1. Obsah EVVO

- různé záměry a podněty děti aktivovat, aby samy zkoušely, hledaly možná řešení, tvořily, vysvětlovaly a přitom využívaly svoji dětskou fantazii, zvědavost a zájem,
- vše nové, činnost a potřebu aktivity a experimentace
- činnosti a aktivity k vzbuzování zájmu o přírodu a probouzení úcty k životu, naučit se dívat a vidět,
- praktické aktivity a činnosti, objevování, pokusy s různými materiály, ekologicky motivované hry, práce s encyklopediemi,
- vytváření modelů chování – dramatické etudy, improvizované scénky, práce s literárním textem
- praktické ukázky a aktivity pro nácvik nebezpečných situací – dopravní situace, jedovaté rostliny, léky, požár

Prostřednictvím těchto aktivit umožňujeme dětem pochopit, že jsou součástí, v níž existuje mnoho vzájemných vztahů. Využíváním principu prožitku a co nejčastějším pobytem v přírodě dáváme přednost před vysvětlováním a zdůvodňováním.

1.3.2. Dílčí vzdělávací cíle EVVO

- seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu,
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách,
- poznávání jiných kultur,
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit,
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy,
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách,
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám,
- vytvoření si povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí,

1.3.3. Očekávané výstupy EVVO

- Bezpečně se orientuje ve známém prostředí – doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí.
- Zvládá běžné činnosti a požadavky, jednoduché praktické situace, které se doma i v mateřské škole opakují, chová se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti.
- Uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí potkat, a má povědomí o tom, jak se prakticky chránit.
- Má osvojeny elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou mu blízké, smysluplné a přínosné a využitelné pro další učení.
- Má povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý.
- Všimá si změn a dění v nejbližším okolí.
- Rozumí tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé, dokáže se přizpůsobovat běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- Má povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se chováme, ovlivňujeme vlastní zdraví i životní prostředí.
- Rozlišuje aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.
- Pomáhá podle svých možností pečovat o okolní životní prostředí.

1.3.4. Metody EVVO

- Pozorování – spontánní, záměrné - umět dobře pozorovat je základní dovedností.
- Smyslové podněty – v dostatečném množství a kvalitě – hmatová krabice, čichové dózičky, zvukové krabičky, procvičování chuti, zraku.
- Experimenty – dávají dětem jedinečnou možnost poznání na základě vlastní zkušenosti.
- Vyprávění příběhů – děti jsou vděčnými posluchači zajímavých příběhů, měly by to být příběhy, které přináší naději a touhu po proměně k lepšímu a pobídka k poznávání.
- Práce s knihou – jak s knihou zacházíme, učíme se v ní hledat, listovat a „číst“.
- Exkurze – přiblížení dětem reálného života v různých oblastech života a práce. Pokud mají děti možnost si činnost vyzkoušet, pochopí náročnou a obtížnou cestu k výsledku.
- Beseda – každý člověk, který něco dělá se zaujetím a s láskou, může dětem předat své nadšení.
- Dramatická výchova – dítě má možnost se plně zapojit do výuky podle svých individuálních možností a předpokladů.
- Práce – jedná se o napodobování práce dospělých, práce spěje k určitému cíli.

- Slavnost – pomáhá dětem vnímat řád roku, připravujeme se na ně, zdobíme prostory, těšíme se, vše děláme společně.

1.3.5. Vzdělávací nabídka EVVO

Vedeme děti k odpovědnému chování vůči přírodě, životnímu prostředí a vlastnímu zdraví. Školním vzdělávacím programem Svět je plný sluníček se v každém tematickém celku objevují činnosti, které jsou zaměřeny na environmentální výchovu. V jarních a letních měsících se snažíme přenášet výuku na školní zahradu a do přírody blízkého okolí.

Seznamujeme děti s kulturními tradicemi:

- My se čertů nebojíme – společné setkání celé MŠ, tvoření z recyklačního materiálu, hry různého druhu, mikulášská nadílka s tradičními říkadly a písněmi.
- Vánoční dílna a Vánoční těšení – výroba vánočních dárečků a ozdob z přírodních materiálů, společné setkání s rodiči a dětmi se zpěvem koled, staročeské tradice, jak se slaví v jiných zemích.
- Velikonoce – staročeské tradice, tvoření z přírodních materiálů, setkání se zajímavými lidmi, kteří v MŠ předvádí své šikovné ruce.
- Den matek – upevňujeme rodinné vztahy, výroba dárečků z odpadových a přírodních materiálů.
- Den dětí – společné setkání celé MŠ, rodinné vztahy, zdravé sportování v přírodě.

Aktivně se podílíme na vytváření estetického prostředí školy:

- Tvoření výstavek dětských prací, výzdoba oken výrobky dětí.
- Šetrné zacházení s hračkami a zařízením školy, pomoc s úklidem hraček a pracovních materiálů.
- Pomoc při úklidu školní zahrady, zalévání květin.

Vedeme k aktivnímu a samostatnému vyhledávání informací a obrázků na dané téma v knihách a encyklopediích:

- Využití třídních knihovniček.
- Spolupráce s rodiči, děti si nosí knihy z domova.
- Pravidelné návštěvy v Městské knihovně Litvínov.
- Projekt Kniha je má kamarádka.
- Čtení žáků ze ZŠ dětem v MŠ.

Vyvoláváme pravidelné diskuze, rozhovory a hry na dané téma:

- Měsíční a týdenní tematické okruhy.
- Dramatizace pohádek.
- Námětové hry na lékaře, popeláře, zahradnictví, ZOO, na dopravu apod.

- Besedy - Městskou policií v Litvínově - prevence sociálně patologických jevů
- Policie České republiky – psí útulek
- Hasiči – předvedení zásahu přímo v mateřské škole
- Canisterapie – ukázka z pomoci psů tělesně i mentálně postiženým
- Zubní lékařka – hygiena dutiny ústní
- Myslivecké sdružení – povídání o lesních zvířatech a jejich životě, sběr kaštanů a žaludů
- Centrum ekologické výchovy VIANA při Schole Humanitas – koloběh vody, práce s dravci
- Návštěva lesní školky – sázení stromků.
- Výroba panáčka Rabáska z recyklovaných materiálů.

Pozorujeme změny v přírodě vzhledem k ročnímu období:

Jaro – pozorování ptáků na školní zahradě a okolí, pozorování a pojmenování květín a stromů, pokusy s klíčením, lisování jarních květín, poslech a poznávání zvuků v přírodě, seznamování se se znaky ročního období.

Léto – pozorování zahrad, zrání letního ovoce a zeleniny, ochutnávky, poznávání podle čichu a chuti, příprava na prázdniny – bezpečné chování u vody, v lese, na ulici.

Podzim – pozorování zrání podzimního ovoce a zeleniny, ochutnávka, sběr podzimních plodů ve spolupráci s rodiči, výroba zvířátek, podzimníčků, sběr listů (barvy, otisky, lisování), barevné dny, výroba draků a tradiční Drakiáda, projekt Za zvířátka do pohádky.

Zima – pozorování zimní přírody, hry a pokusy se sněhem a ledem, bezpečné chování při zimních hrách, zimní sportování, péče o zdraví, zdravá strava, krmítko pro ptáčky – pozorování, zdobení vánočního stromu pro ptáčky.

Připravujeme tematické vycházky a výlety:

- Vycházky do lesa, k zahrádkám, do areálu Loučky, dětská hřiště
- Výlety do ZOO Ústí nad Labem, do obory ve Mstišově, do lesoparku v Chomutově

Snažíme se šetřit energii a vodou:

Každodenní činnosti

Vedeme ke třídění odpadu:

- Třídění odpadu na třídách do vlastnoručně vyrobených nádob.
- Využívání odpadových materiálů k výrobě různých výrobků a dárků k různým příležitostem.
- Návštěvy ZŠ – besedy o třídění odpadu.

Provádíme jednoduché pokusy:

- S vodou – led, sníh, teplá, studená, pára.

Koncepce EVVO MŠ

- S pískem.
- Klíčení semen – světlo, tma, vzduch, voda, sucho, teplo, zima – a následné pozorování.
- Manipulační hry s přírodninami, zkoumání pod lupou.
- Třídíme plody, povídáme si o jejich užitku, jak pro zdraví člověka, tak pro zvěř.
- Sušení ovoce.
- Zkoumáme různé látky a jejich vlastnosti – kámen, papír, dřevo, kov.

Učíme se uvědomovat si sebe sama jako člověka – živou bytost, rozlišujeme, co je pro člověka užitečné a naopak, co mu škodí:

- Způsob oblékání vzhledem k ročnímu období.
- Stravování, zdravá výživa.
- Nebezpečnost škodlivých látek – kouření, alkohol, jedovaté rostliny

2. Dlouhodobé záměry EVVO

2.1. Stanovená vize školy pro oblast EVVO

Motto:

„Každé dítě by mělo mít svůj vlastní svět, kde jsou bábovičky z písku, luční kobylky, vodní brouci, pulci, žáby, motýli, lesní jahody, třešně, žaludy, kaštany, lezení po stromech, brouzdání se potokem, lekníny, veverky, netopýři, včely, morčata, štěňata, strniště, smrkové šišky, oblázky, písek, hadi, borůvky a sršni. Každé dítě, které o tento svět přijde, zároveň přijde i o nejlepší zdroj své výchovy. Tím, že se s jednotlivými složkami tohoto světa seznámí, se dostane do styku s harmonií přírody. Toto poučení je nenásilné, přirozené a celistvé.“

LUTHER BURBANK 1907

Vize:

„Chceme se v naší mateřské škole naučit nejen ekologicky myslet, ale i ekologicky chovat!“

2.2. Stanovení dlouhodobých výchovně vzdělávacích cílů, očekávané výstupy

2.2.1. Prostřednictvím podnětného prostředí školní zahrady posílit vztah dětí k přírodě

Dílčí cíl 1: Seznámit děti s přírodním prostředím školní zahrady a okolí MŠ

Očekávané výstupy:

- Děti se orientují v okolí MŠ
- Svévolně neničí přírodu
- Ohleduplně se chovají k živému i neživému prostředí
- Využívají přírodní zákoutí

Prostředky:

- Vycházky do okolí mateřské školy i do okolí obce (výlety)
- Pozorování – prohlížení vhodné literatury (časopisy, knihy, publikace)
- Hry na školní zahradě
- Výtvarné činnosti
- Sběr přírodnin
- Lampiónový průvod, dýňobraní

Metody:

- Pozorování
- Rozhovory v komunitních kruzích
- Fotodokumentace
- Vyhodnocení výtvarných a pracovních činností

Dílčí cíl 2: Rozvíjet u dětí pěstební i pracovní dovednosti

Očekávané výstupy:

- Děti bezpečně manipulují se zahradním nářadím
- Děti rozpoznají dle názvu jednotlivé nářadí
- Děti umí samostatně nářadí po použití očistit a uložit
- Děti za dohledu učitelky vysazují a pečují o rostliny
- Děti rozpoznají jednotlivé druhy vysázených bylin

Prostředky:

- Péče o svěřené rostliny
- Seznámení s pracovním nářadím
- Označení místa pro uložení pracovního nářadí
- Vysazování a zalévání – péče o bylinky
- Ukázka bylinek – živých i na obrázku

Metody:

- Pozorování
- Výtvarné činnosti – kresba, malba, pracovní listy
- Fotodokumentace
- Komunitní a diskusní kruhy

2.2.2 Využití školní zahrady jako zelené učebny

Dílčí cíl č. 1: Naučit děti pracovat s lupou a dalšími pomůckami EVVO

Výstupy:

- Děti pozorují živočicha, aniž by mu ublížily (lupa, mikroskop, oko)
- Rozpoznají některé vybrané druhy hmyzu
- Pracují samostatně s přírodninami
- Samostatně realizují pokusy

Prostředky:

- Pokusy
- Pozorování
- Práce s literaturou – vybrané metodické listy, knihy, časopisy
- Výtvarné činnosti – kresba, pracovní listy, malba, hry s přírodninami,

Metody:

- Pozorování spontánního chování dětí
- Fotodokumentace
- Výstavy v mateřské škole
- Řešení problémových situací
- Práce s knihami – encyklopedie
- Pochvala
- Rozhovory s dětmi

2.3. Stanovení dlouhodobých organizačních cílů

2.3.1. Vzdělávání žáků

Dlouhodobý cíl: Organizovat pravidelné pobyty v přírodě a pomocí smyslů poznávat přírodu kolem nás

Dílčí cíle:

1. zorganizovat návštěvu v lesní školce
2. návštěva Selského dvora v Braňanech
3. zorganizovat besedu s myslivcem z mysliveckého sdružení
4. zajistit spolupráci se sdružením VIANA při Schole Humanitas – výukové programy ekologické výchovy
5. využívat nabídek na exkurze

Prostředky k dosažení cíle:

- výlety do přírody
- výukové programy v ekologických centrech
- spolupráce se sdružením myslivců a s lesní školkou
- exkurze, výstavy, muzea

2.3.2. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Dlouhodobý cíl: Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků

Dílčí cíle:

1. organizace pravidelných schůzek v MŠ
2. samostudium
3. zakoupení pomůcek k EVVO
4. výběr seminářů z nabídky EVVO
5. spolupráce s jinou MŠ, ZŠ, která má zkušenosti v oblasti EVVO

Prostředky k dosažení cíle:

- semináře
- kurzy
- vzdělávání koordinátorů EVVO
- exkurze – návštěvy jiných MŠ
- účast na konferencích EVVO
- interní schůzky v MŠ – předávání zkušeností ze seminářů
-

2.3.3. Materiální, prostorové a finanční zajištění EVVO

Dlouhodobý cíl: Vypracovat návrh projektu Zahrada, ve které se žije

Dílčí cíle:

1. návrh projektu – rozvržení
2. úprava terénu
3. zajistit pravidelnou kontrolu herních prvků

Prostředky k dosažení cíle:

- získání financí
- výběr firem
- katalogy, časopisy, internet
- získání rodičů pro spolupráci

2.3.4. Spolupráce školy s okolím

Dlouhodobý cíl: Pokračovat ve spolupráci s rodiči, se základní školou, se zřizovatelem a dalšími institucemi

Dílčí cíle:

1. pravidelně zařazovat kulturní akce vzdělávací práce v průběhu celého roku
2. společná tematické setkání
3. účast na výukových programech

Prostředky k dosažení cíle:

- akce s rodiči
- návštěva základní školy
- kulturní vystoupení dětí MŠ
- návštěva kulturních vystoupení žáků ZŠ
- společné brigády s rodiči, setkání na školní zahradě
- spolupráce s neziskovými organizacemi

3. Přehled spolupráce mateřské školy s ostatními institucemi

1. Základní škola s rozšířenou výukou jazyků, Podkrušnohorská 1589, Litvínov
2. Rodina
3. Městská knihovna Litvínov
4. Městská policie Litvínov
5. Policie ČR Litvínov
6. Myslivecké sdružení Jezeří
7. Schola Humanitas – centrum VIANA
8. Dětský domov Hora Svaté Kateřiny
9. Selský dvůr Braňany
10. Hasičský záchranný sbor Litvínov
11. Lesní obora Mstíšov
12. ZOO park Chomutov
13. Účast v soutěži o skřítku RABÁSKA, vyrobeného z recyklovatelného odpadu
14. Sdružení Canisterapie
15. Psí útulek Litvínov

4. Příloha – Projekt Filip a Modrá babička

Charakteristika:

Stěžejním bodem v tomto bloku bude seznámení se díky charakteru postavy Filipa a jeho kamarádům poznatkům o ekologii. Děti si vytvoří asociaci, jak pečovat o čistotu přírody a zabránit jejímu znečišťování. Vytvoří si první uvědomění o spotřebě a plýtvání ve společnosti ve spojení s ekologií a položí si první otázky typu, zda je vždy zapotřebí svítit v pravé poledne či jaký důsledek může mít nedostatek vody ve spojení s nedotaženými kohoutky vody. Budou hledat odpovědi, jak určité věci už v tomto dětském věku napravit ve smyslu např. recyklace a

třídění odpadu. Děti by měly pochopit, že jsou v přírodě zdroje, které jsou neobnovitelné a že i děti samotné mohou přispět k jejich ochraně.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí.
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů a jako základů zdravého životního stylu.

Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností.
- Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému.
- Rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.

Dítě a ten druhý

- Seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Vytváření prosociálních postojů.

Dítě a společnost

- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.

- Rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.

Dítě a svět

- Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškodit a ničit.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.
- Rozvoj úcty k životu ve všech formách.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí. Chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí. Vědět kde hledat v případě potřeby pomoc.

Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách. Učit se nová slova a aktivně je používat.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a následně je vyjádřit, předkládat nápady, nalézat nová řešení.
- Využívat zkušeností k učení. Mít povědomí, že je zajímavé dozvídat se o nových věcech.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je, zachytit a vyjádřit své prožitky.
- Být citlivý ve vztahu k živým bytostem.

Dítě a ten druhý

- Navazovat kontakty s dospělým, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný.

Dítě a společnost

- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách.

Dítě a svět

- Mít povědomí o způsobu chování k životnímu prostředí a následném ovlivnění na vlastní zdraví a životní prostředí.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý, jak svět přírody, tak svět lidí.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které mohou poškozovat.

Vzdělávací nabídka:

- Vyhledávání obrázků dle tématu v knihách a encyklopediích (knihy zaujímající se tématem fauny, flory, biotypů, životním prostředí).
- Experimentální činnost:
 - 1) Foukání balonků – pozorování nádechu a výdechu a uvolňování vzduch z balonku.
 - 2) Foukání brčkem do vody – sledování vzduchu ve vodě.
- Kreslení obrázku k tématu kreslícím uhlím – připomenutí neobnovitelných zdrojů př. uhlí, ropa, plyn. Jak se získávají ze země – těžba.
- Povídání si o možnostech domácího topení - důležitost uhlí, význam, reálná ukázka uhlí. Návaznost na Mostecko a těžbu uhlí.
- Vytvoření imitace půdy – v průhledné lahvi se prokládají různé druhy půd.
- Výstavka hornin a nerostů. Děti z vycházek a domovů budou nosit do tříd na předem určené místo.
- Sestavení jídelníčků viz zdravé jídlo, finančně nákladné jídlo, finančně levné jídlo motivace – viz kniha.
 - 1) Nakreslení si jídelníčku – obrázek.
 - 2) Vytvoření obrázkové koláže.
- Výroba ručního papíru - vysvětlení postupu dětem.
- Sledování nejbližšího vodního toku - potok.
- Papírové a textilní koláže, vč. jiných materiálů – motivace: stromy, obličej Filipa.
- Ukázka hasicího přístroje – místo v MŠ. Ochrana a prevence dětí před ohněm.
- Naučení telefonního čísla na hasiče – 150, integrované číslo 112.

- Chránění přírody venku – vysvětlovat, neubližovat.
- Povídání si o ozonové vrstvě, aerosoly, ochrana lidské kůže atd. Obrazový materiál.
- Vytvoření Modré babyčky (planety Země – globusu, 3D) – např. technika kaširování, malba – tempera, klovatina, vodové barvy, tuže – zapouštění barev + jako experimentální činnost s barevnou škálou, poznávání barev - samovolné míchání a propojování barev. Modelování – plastelína, samotvrdnoucí hmota.
- Hry s kloboukem. Klobouk nás chrání před ozonovou dírou, slunečními paprsky viz kniha. Motivace: módní přehlídka, celý den se bude nosit na hlavě pokrývka i v MŠ.
- Skládání papírových čepic – pracovní projekt. Motivace – výprava Filipa za Modrou babyčkou.
- Vytvoření si papírového větrníku - výtvarně-pracovní projekt. Povídání si o větrné energii a obnovitelných zdrojích. Uvědomění si, kde takové větrné elektrárny jsou v okolí.
- Pohybová hra „Klobouková“ – obdoba hry židličky. Vždy o jeden klobouk méně, než počet dětí, které reagují na smluvený signál. Vždy jedno dítě vypadává ze hry, pokud se nechytne klobouku.
- Sledování vody - když se do vody házejí různé materiály, rostliny atd. Rozpustnost, zakalenost, nečistoty ve vodě, upozornění na chemikálie v reálném životě, oleje, papíry, kovy. Motivace – zdravá vs. mrtvá voda. Následně život ve vodě. V rámci experimentální činnosti.
- Sběr PET lahví, sběr víček z PET lahví – různé hrátky s tímto materiálem při tvořivých hrách námětových, taktéž prostorové hry s velkoplošnými obrázky.
- Třídění odpadu – papír, sklo, plast. Společné vyhození materiálu dle druhu do kontejneru či popelnice.
- Vytvoření figury či postavy z recyklovatelného materiálu – postavy z projektové knihy.
- Uvědomění si nebezpečného odpadu – lahve s aerosolem, baterie.
- Motivační cvičení – cvičení s lanem (PH: „Z vody do vody“). Chůze po papíru – cestičky v lese.
- Motivační hry námětové – hry na les, postavení kostek jako lesa, plastické a plyšové figurky zvířátek. „Na hasiče“ + propojení s možnou návštěvou hasičské stanice.
- Konstruktivní hry – plastické a dřevěné stavebnice, Polykarpova stavebnice, molitanové kostky, motivace - stavění ostrovů.
- Seznámení s modelem Země (globus, model, obrazová pomůcka).
- Pobyt venku – návštěva lesa, povídání si o stromech a o životě v lese. Překážkové dráhy v lese. Návštěva potoka, louky, zahrad. Všímaní si míst, kde jsou popelnice, kontejnery a jak je uklizeno kolem popelnic.
- Úklid školní zahrady.
- Kartičky – hledej pár, třídění., hry na schovávanou, co je dobré pro planetu Zemi, Pexeso.
- Omalovánky dle tématu.
- Pracovní listy.
- Grafomotorika: kulatý pohyb – hudebních nástrojů, klavíru, kytary. Viz příloha.

- Poslech písní na DVD dle tématu (Děti a ekologie) + motivační píseň: „Dobrodružství s Filipem“.
- Návuk nových básní a říkadel. Viz příloha.
- Přednes textu v knize Filipova další dobrodružství. Převyprávění textu. Popsat charaktery v příběhu. Ponaučení z myšlenky textu.
- kreslení koleček, motivace - planeta Země. Kreslení vlnovek – motivace voda. Kreslení čáry rovné, přerušované – motivace stromy, kmeny, déšť.
- Manuální zručnost – stříhání: kolečka, proužky, obrazce, obrázky. Trhání papíru – noviny, barevný papír. Motivace: vodstvo, oblaka, půda.
- Návuk písní dle tématu, společné zapojení Orfových nástrojů

V Litvínově dne 12. 12. 2013

Zpracovala: Miroslava Samková
Zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání